

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/10/2014
Identifikačné číslo spisu: 9512100044
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:9512100044.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovartsyho, JUDr. Štefana Micháliku, JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 22. júla 2015 v Bratislave, v trestnej veci obvineného G. D. a spol., pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica, pod sp. zn. BB-3T 12/2012, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený G. D., prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Gerega, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013, sp. zn. 1 To 7/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného G. D. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 29. júna 2012, sp. zn. BB-3T 12/2012, bol obvinený G. D. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy formou účastníctva ako objednávateľ a pomocník podľa § 21 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák., § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/, s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. (bod 1) na tom skutkovom základe, že 1/ v priebehu mesiacov máj až do 20. júna 2010 sa obvinení G. D., B. E., A. F., A. G. a minimálne jedna ďalšia nestotožnená osoba vystupujúca pod menom „I.“ spolčili za účelom usmrtenia C. G. z F., kde za týmto účelom vytvorili organizovanú skupinu, vopred si naplánovali a rozdelili medzi sebou úlohy, spáchanie trestného činu koordinovali a skutok prebehol tak, že niekedy v mesiaci máj 2010 na presne nezistenom mieste na území F. alebo U. kraja si G. D. objednal za finančnú odmenu v presne nezistenej výške a doposiaľ presne nezisteného dôvodu súvisiaceho s osobnými vzťahmi u B. E. a A. F. H. C. G., nar. XX. C. XXXX, z F., pričom na základe takto objednanej vraždy C. G. jej vykonanie následne ďalej organizovali a riadili B. E. a A. F. za účasti G. D. a to tak, že zabezpečili ďalších ľudí a to D. N., nar. XX. C. XXXX, A. G. a doposiaľ presne nestotožnenú osobu pod menom I., konajúcich na ich pokyny, pričom D. N. prostredníctvom G. D., nar. XX. O. XXXX a ďalších neznámych osôb zabezpečil osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia 2, svetlej farby, ktoré v konečnom dôsledku po úpravách malo karosériu typu sedan, evidenčné číslo D. XXXAY a VIN číslo motora F. a taktiež osobne riadil obhliadky vytipovaných miest vykonania vraždy v F. a únikové trasy, ktoré predtým ukázal G. D., na

čom sa zúčastnili I. a A. G. a všeobecne inštruoval I. ako objednaného strelca a A. G. ako objednaného vodiča o miestach pohybu C. G., A. G. zabezpečil zbraň a to útočnú pušku Sa vz. 58 so sklopnou pažbou, a následne 20. júla 2010 v ranných hodinách A. G. a I. boli motorovým vozidlom používaným ako taxi riadeným A. L., nar. XX. N. XXXX, na pokyn a pod dohľadom B. E. odvezení po ceste z F. cez T. do F., kde vystúpili v čase medzi 07.00 až 08.00 hod. v blízkosti nadjazdu v meste, prestúpili do vyššie popísaného motorového vozidla zn. Octavia, ktoré bolo prichystané a odparkované pod týmto nadjazdom a potom v čase okolo 08.40 hod. na tomto motorovom vozidle na G. ulici v F. počas jazdy pri predbiehaní osobného motorového vozidla zn. Mercedes Benz S 500, ev. č. F.-XXXCA z jeho ľavej strany spolujazdec A. G., osoba vystupujúca pod menom I., vystrelil viacero rán z útočnej pušky Sa vz. 58 so sklopnou pažbou, ktoré smerovali na predbiehané vozidlo a najmenej dvoma ranami zasiahli jeho vodiča C. G., čím mu spôsobili strelné poranenia v oblasti hlavy s masívnym krvácaním do mozgu a devastačné poranenie druhého prsta ľavej ruky, na následky ktorých 20. júla 2010 v čase o 11.00 hod. v NsP Topoľčany zomrel, bezprostredne po skutku sa A. G. s I. odviezli na použítom motorovom vozidle z F. do rekreačnej oblasti N., kde toto vozidlo odstavili a odtiaľ boli odvezení do T. s tým istým vozidlom taxislužby, ktoré ich v ranných hodinách priviezlo do F., pričom B. E. bol už za trestný vraždy odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 26. júla 1997, sp. zn. 1T 86/1996 a tento rozsudok sa stal právoplatným na základe uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. augusta 1997, sp. zn. 3To 43/1997,

Za to mu špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica uložil podľa § 144 ods. 2, § 34 ods. 5 písm. b/, 38 ods. 2, ods. 8 posledná veta, § 36 písm. j/, § 37 písm. f/, § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. trest odňatia slobody na 25 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu uložil aj ochranný dohľad v trvaní 3 roky. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvineným G. D., B. E., A. F. a A. G. povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť škodu vo výške 31.245,86 Eur poškodenej K. - E. D., a.s. a 375,59 Eur poškodenej Z. D., a.s. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodených E. D. a V., s.r.o. s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Rozsudok špecializovaného trestného súdu nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 30. januára 2013, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 1 To 7/2012, podľa § 319 Tr. por. odvolania prokurátora a obvinených D., G., F. a G. zamietol. Uznesenie odvolacieho súdu bolo obvinenému D. a jeho obhajcovi, JUDr. C. I. doručené 11. apríla 2013.

Špecializovaný trestný súd predložil 4. apríla 2014 najvyššiemu súdu dovolanie, ktoré podal obvinený D. prostredníctvom obhajcu na súde prvého stupňa 11. februára 2014, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013, sp. zn. 1 To 7/2012, v spojení s rozsudkom špecializovaného trestného súdu z 29. júna 2012, sp. zn. BB-3T 12/2012, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por. Nevypočutie I., skresľovanie dôkaznej situácie prostredníctvom utajovaného svedka, či neoznamovanie totožnosti svedkov obhajobe označil za zásadné porušenie práva na obhajobu. V súvislosti s dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietal nezákonnosť výpovede svedka N. a neexistenciu vopred uváženej pohnútky. Vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. hodnotil výpovede utajeného svedka a svedkov N., D. a L.. V doplnení dovolania poukazoval na procesný postup všeobecných súdov vo vzťahu k osobe I..

Prokurátor sa v zmysle § 376 Tr. por. vyjadril, že neboli splnené dôvody dovolania. OČTK sa snažili zabezpečiť osobu označenú ako I. vydaním medzinárodného zatýkacieho rozkazu aj európskeho zatýkacieho rozkazu. Výpoveď utajeného svedka, ktorý vystupoval v konaní v súlade s ustanoveniami Tr. por., nebola rozhodujúca pre uznanie viny. Mená všetkých svedkov, ktorí boli predvolaní na hlavné pojednávanie a boli vypočutí kontradiktórnym spôsobom, dostali obe strany vopred aj s predpokladaným dátumom vypočutia. V prípravnom konaní postupoval vyšetrovateľ podľa § 213 ods. 3 Tr. por. Uvedeniu totožnosti svedkov bránila dôvodná obava z ich zastrasovania (k čomu reálne došlo pri svedkovi D.). Označenie svedka N. za návodcu nezodpovedá reálne dokázanému priebehu skutku a takýto úsudok sa vymyká logike.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať, obvinený využil právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, ods. 3, § 372 Tr. por.). Dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Napriek tomu dovolací súd dospel k záveru, že je potrebné ho odmietnuť na neverejnom zasadnutí (§ 382 písm. c/ Tr. por.), lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 567j ods. 7 Tr. por.).

Najvyšší súd v rámci ustálenej rozhodovacej činnosti opakovane zvyrazňuje charakter dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti. Výnimočnosť je daná obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia. Jednotlivé dovolacie dôvody sú taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. a je úlohou dovolacieho súdu posúdiť, či námietky dovolateľa obsahovo naplňajú niektorý z uplatnených dovolacích dôvodov.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Nejde pri tom o akékoľvek, resp. každé porušenie práva na obhajobu, ale len také, ku ktorému došlo zásadným spôsobom. V zmysle súdnej praxe dovolací dôvod v tomto zmysle bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov smerujúcich bezprostredne k rozhodnutiu bez prítomnosti obhajcu a podobne. Dôležité sú konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne i vo vzájomných súvislostiach.

Námietkami, z ktorých obvinený odvodzuje existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (nevypočutie „I.“, námietky k utajenému svedkovi, neoznamovanie totožnosti svedkov obhajobe vopred), sa dôsledne zaoberali konajúce súdy. Dovolací súd považuje ich úvahy za správne a závery, ku ktorým dospeli za zákonné. Dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nepripúšťa námietky o nevykonaní dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným (nevypočutie I.) ani námietky ohľadom hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov. Vo veci konajúce súdy sa zaoberali návrhmi strán na doplnenie dokazovania, ktoré boli sčasti akceptované, zároveň zdôvodnili, ktoré návrhy a z akých dôvodov neakceptovali. Obhajcovia obvinených boli vyrozumení o mieste, čase a druhu vykonávania vyšetrovacích úkonoch a mali možnosť sa ich zúčastniť. Jednotliví svedkovia boli na hlavnom pojednávaní kontradiktórne vypočutí a obhajoba mala možnosť im klásť otázky. Čítanie výpovedí svedkov z prípravného konania postupom podľa § 264 Tr. por. obhajoba na hlavnom pojednávaní nenamietala. Za týchto podmienok nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Pokiaľ ide o námietku vo vzťahu k utajenému svedkovi, dovolaciemu súdu sú známe rozhodnutia EŠLP v tejto oblasti. Právo na spravodlivé súdne konanie má popredné miesto v spoločnosti a nemožno ho obetovať účelovosti (Delcourt proti Belgicku, rozsudok EŠLP z 17. januára 1970, sťažnosť č. 2689/65). Všeobecná zásada v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d/ Dohovoru požaduje, aby mal obhajca primeranú a vhodnú príležitosť na výsluch a spochybnenie svedka proti obvinenému počas výpovede aj v neskoršom štádiu (Lüdi proti Švajčiarsku, rozsudok EŠLP z 15. júna 1992, sťažnosť č.12433/86). Ak zásady spravodlivého súdneho procesu požadujú, aby sa záujmy obhajoby vyvažovali záujmami svedkov alebo obetí predvolaných svedčiť (Doorson proti Holandsku, rozsudok EŠLP z 26. marca 1996, sťažnosť č. 20524/92), je nevyhnutné, aby sa s dôkazmi získanými prostredníctvom utajovaných svedkov, keď nemôžu byť zabezpečené práva obhajoby v miere bežnej požadovanej Trestným poriadkom a Dohovorom, zaobchádzalo s výnimočnou opatrnosťou. Inštitút utajovaného svedka a jeho výpoveď v trestnom konaní nie je nezlučiteľný s čl. 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru, jej následné použitie pred súdom ako dostatočný jediný usvedčujúci dôkaz pre odsúdenie obvinených, musí však spĺňať všetky atribúty zákonnosti a legitimacy. Dovolací súd považuje za kľúčové, že výpoveď utajovaného svedka nebola rozhodujúcou pre uznanie viny. V danom prípade k zásadnému porušeniu práva na obhajobu nedošlo, preto dovolací súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vo vzťahu tomuto dovolaciemu dôvodu ako nedôvodnú.

Dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. predpokladá, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Za zákonný spôsob získavania dôkazu v zmysle §

119 ods. 2 Tr. por. sa považuje splnenie formálnych (procesných) podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu, ako aj splnenie materiálnych (obsahových) podmienok, t. j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie dôkazu - bol zameraný na zistenie skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť.

V tomto smere dovolací súd považuje konanie, ktorého výsledkom je právoplatné odsúdenie obvinených, za zákonné bez akýchkoľvek zásadných procesných chýb. Dôkazy boli získané zákonným spôsobom a vyhodnotené jednotlivo i v súhrne, podľa vnútorného presvedčenia súdu, založeného na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu, riadiac sa pritom ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. Výsluch svedka N. (pôvodne obvinený) na hlavnom pojednávaní bol zákonný. Označenie tejto osoby za návodcu podľa § 21 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. nezodpovedá dokázanému skutkovému dej.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku v intenciách § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Ide o situáciu, keď skutok v napadnutom rozhodnutí je kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nejde o žiadny trestný čin alebo ide o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Námietka o absencii vopred uváženej pohnútky, ktorú obvinený subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., spadá pod dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Zo spisu je zrejmé, že skutok v bode 1 tak, ako bol ustálený súdmi v pôvodnom konaní, napĺňa základné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy. Vopred uváženou pohnútkou ako jedným zo znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 144 Tr. zák. sa detailne zaoberal súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku na str. 40 - 41 a v tomto smere dovolací súd na jeho závery odkazuje.

V dovolacom konaní súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, pretože nie je legitimovaný posudzovať úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie vykonaných dôkazov. Vychádzajúc z uvedeného námietky obvineného, ktoré uviedol v rámci tohto dovolacieho dôvodu neobstoja.

Dovolacie dôvody obvineného G. D. naplnené neboli, dovolací súd preto dovolanie na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.